

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii«

in
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XII.

Blaş 25 Octobré 1902.

Numérul 43.

Învătătorii nostri.

În 21 şi 22 a. l. c. s'a ţinut adunarea generală a reuniunii învăţătorilor gr.-cat., din archidieceasa noastră.

Reuniunile — între împrejurările nefaste politice de azi — au la noi o însemnătate şi importanţă, cu mult mai mare, ca la alte popóre, pentru că noi numai cu ocaziunea adunărilor reuniunilor noastre culturale ne mai putem întruni fraţi cu fraţi, ca să ne înţelegem şi sfătuim, combinând celea bune şi folositoare la propăşirea şi cultivarea neamului.

Iată de ce cugetăm de o necesitate a medita puţin şi a rosti cuvîntul, asupra adunării generale a învăţătorilor nostri din archidieceasă.

Cercurile normative pîtrunse de însemnătatea de a uni pe învăţătorii nostri, în un corp unitar, de-ai uni la o altă cu strînse legături, au pus la cale şi au înfiinţat înainte de acesta cu 6 ani o reuniune a învăţătorilor din archidieceasa Blaşului, întrunind în despărţemintele ei pe toţi învăţătorii funcţionali.

S'ar fi putut cu dreptul spera şi aştepta, ca după şesă ani de esistenţă reuniunea acesta să prospereze şi înainteze mereu. Durere înse, cu prilejul adunării generale din acest an serioase şi îngrijitoare simptome am observat, pe cari nu din rea voinţă, ci din interesul prosperării acestei reuniuni, dorim şi voim a le espune aici.

S'a ţinut adunarea generală a reuniunii învăţătorilor, aici în Blaş, în centru, în gremiu, unde avem atîta bărbaţi culţi şi fruntaşi, puşi la cărma bisericeii şi a şcolilor noastre, şi cu dreptul am fi putut accepta, ca cel puţin de aici din loc să fi luat parte la adunare în număr frumos cei chemaţi şi competenţi.

Afară înse de câţi-va profesori, tineri, şi reprezentanţii presei, ceilalţi au strălucit cu absenţa.

Biserica e strîns unită cu şcola sórtea preoţilor cu a învăţătorilor; şi de dorit şi obligator ar fi fost, ca la

acéstă adunare să fi luat parte şi protopopii şi preoţii, ca directori ai şcolilor.

Dintre preoţii esterni înse, un sindur administrator protopopesic a ţinut de cuviincios a se presenta unul dintre puţinii ómeni zeloşi şi cu dragoste faţă de obştescul bine, alergând tot de una neobosit unde îl chiamă datoria.

Dar să nu ne prindă mirarea, dacă aceia cari fiind numai moral-minte obligaţi a lua parte la adunare au lipsit, — când departe au rămas de adunare chiar şi aceia, cari de fapt sînt obligaţi a lua parte la adunările lor, când învăţătorii însişii s'au prezentat în un număr atît de mic, încât nu ne venea să credem, că acesta e adunarea „generală“ a reuniunii, mai potrivită fiind după numărul celor prezenţi, a fi adunarea cutărei despărţemînt.

Au fost despărţeminte, cari nici nu si-au trimis delegaţii, au fost delegaţi trimişi, cari nu au aflat de bine a veni, sînt despărţeminte, cari nu au dat nici un semn de viaţă şi au intrerupt ori ce legătură cu centru, şi sînt tracte protopopesice, unde reuniunea nici nu are despărţeminte înfiinţate. — Tot atâtea semne triste pentru viitorul unei tinere reuniuni!

Din rapórtele despre activitatea reuniunii, din discuţiile şi chestiunile sulate în adunare, simptome şi mai îngrijitoare au ieşit la lumină.

Din tóte chestiunile numai necazurile şi partea materială au fost scóse la ivélă şi puse în discuţii, aprópe fără de nici un accent de jertfă, abnegaţiune şi luptă ideală.

Reuniunea are un organ de publicitate, „Fóia şcolastică“, unicul ziar de specialitate al învăţătorilor din provincia metropolitană.

Şi ce credeţi, organul acesta e sprijinit după merit, ca ast fel paş la paş, să se pótă perfecţiona, devenind mai bun şi mai corespundător scopului cel urmăresc? Abia are câteva sute de abonenţi, şi cheltuielile şi spesele tiparului şi a redactării neputîndu-se acoperi din abonamente, se acoper din fondul reuniunii, dacă nu voiesc, ca acest organ pedagogic să apună, nu

spre multa onóre a învăţătorimei din întreaga noastră metropolie.

Şi de ce trebuie să tînjescă ast fel acest organ?!

Pentru că învăţătorii nu pot plăti şesă coróne, abonamentul! Şi când Ven. Consistor a dispus, ca „Fóia şcolastică“ póte fi abonată şi din cassa şcoléi şi a bisericilor, nici așa nu o abonează, şi învăţătorii se escuză, că nu pot îndupleca senatele şcolastice, se o aboneze, că nu au de unde(?).

Nu-i așa, că faptul acesta arată mult zel şi multă dragoste din partea învăţătorimei faţă de organul reuniunilor?!

Fie care învăţător în sensul statutelor e dator să fie membru al reuniunii şi să-şi plătescă tacsă de membru.

Câţi sînt înse membrii şi câţi plătesc tacsă, s'ar puté constata fórté ușor din raţiunile cassarului şi acestea date statistice de sigur numai spre onóre nu le-ar servi învăţătorilor nostri!

Învătătorii din fie care protopopiat ar trebui să formeze un despărţemînt al reuniunii, şi în câte protopopiate nu sînt încă înfiinţate despărţemintele, şi câte despărţeminte numai cât s'au înfiinţat şi nici un semn de viaţă nu mai dau?!

În schimb înse, când acestea datorinte rămân neîndeplinite, cu ocaziunea adunărilor generale, avem prilejul de-a auzi plîngerile învăţătorilor nostri, că nu-şi capetă salarele, că li-s prea mici şi nu pot trăi, că nu pot duce cu poporul.

Adevérate şi vrednice de luat în considerare sînt mai tot de una acestea plîngerii; să nu uităm înse că situaţia nu póte fi mîntuită cu plîngerii şi tînguirii, ci cu muncă, jertfă şi abnegaţie.

Un popor numai atunci póte iubi şcola, când îi înţelege rostul şi menirea. Poporul nostru abia de vre-o 50 de ani are şi el şcoli, bune rele, cum biată le are — şi cum putem dară pretinde de la bētrâna generaţie, mare parte de analfabeţi ai poporului nostru, ca să înţelégă rostul şcoléi, să jertfescă spre susţinerea ei — când nici când nu a avut parte de şcolă?!

Cetiţi! — BEN HUR — Cetiţi!

— Unul dintre cele mai sensaţionale, instructive şi moralisátore romane. —

F. 8°. 1047 pag. costă numai 2 cor. 90 fil.

A apărut în editura „Unirei“.

Generația tină e garanția viitorului, și dacă învățătorii noștri vor crește această generație, ca să înțeleagă rostul școlii, să priceapă însemnătatea învățării în viața de plugar, să se convingă palpabil, că poate fi legată carte și de cornele plugului și atunci de sigur această generație va jertfi și va sprijini și va susține cu dragoste școlile, și plângerile învățătorilor vor înceta de sine.

Până când unii își fac datoria ca învățători — ori unii nici nu și-o fac — nu din dragoste, nu din vederi ideale pentru viitor, ci pentru că trebuie să și-o facă, până când nu să crește generație nouă în dragoste pentru școlă și carte, și generația bătrână, analafabetă nu se căștigă prin bunăvoință și contact zilnic — ori ce plângeri, că școlile noastre nu sint sprijinite de popor — sint zădarnice.

Și apoi se plâng învățătorii, că nu-și primesc salariile regulat și că nu pot trăi din ele, că sint prea mici.

Förte adevărat, și dacă am ave fonduri pentru salarisarea învățătorilor reul s'ar pute sana ușor — așa și acest reu numai prin jertfă și muncă din partea învățătorimeii poate fi delaturat.

Cerem poporului să jertfescă pentru școlă — cum inse s'ar însufleți spre jertfe, când nu-l facem să înțeleagă bunătatea școlii pentru care jertfesc?

Cerem de la popor jertfe din ce în ce mai mari, pe când el sărăcesce din zi în zi — cum inse să jertfescă, când numai poate, numai are de unde,

și învățătorii și preoții, cari trăiesc în mijlocul lui, nu se trudesce, ca să-i arete calea spre bună stare, nu înființază fonduri pentru suportarea speșelor și a greutăților puse pe umărul lui?

Poporul nostru e bun, jertfitor și blând, nu mai condus trebuie cu tact și prudență.

Reuniunile de temperanță, de consum, de agricultură, înmormintări, ș. a. cine să le pună la cale, cine să le înființeze între popor, dacă nu învățătorii și preoții?!

Și cât bine și folos material aduc acestea poporului, e știut, și când vom pute ajunge acolo, ca poporul sărac să-l pornim spre bunăstare, ca să avem nu un popor sărăcit și calicit, — ci bogat: poporul acesta va jertfi pentru școlă, că va ave de unde, și va întimpina și îmbrătoșa cu dragoste pe povățuitorii și conducătorii lui.

Câte asociațiuni, magazine de bucate nu sint, din cari învățătorii diferitelor comune își capetă salariul? De nu s'ar pute înființa de acestea în tôte comunele unde lipsesc?

Asceptăm mai mult și nu-i de unde; ar fi de unde dacă am crea noue isvöre de venit poporului, nu le creăm inse, că nu e zel și însuflețire, — ne plângem numai — recunöscem pe dreptul — dar nu facem nimic. Cu plânsul și tânguirea inse nu se ajunge la limanul dorit.

Am ținut să espunem această iconă a lucrurilor, ce ne-am format, din prilejul adunării generale a învățătorilor noștri, pe cum am spus-o și mai sus, nu din rea voință, ci din dragostea

sinceră și nefățărıtă, ce o avem pentru sörtea învățătorimeii și a școlilor noastre.

Până când nu-și plătesc membrii reuniunii tacsele, cum se va ajunge augmentarea fondului reuniunii?

Până când nu vor lua parte la adunările generale și a despărțemintelor reuniunii, numai oficialii și delegații, ori poate nici acestia, — cum dorim spor și progres în muncă?

Er dacă cei chieamați nu fac poporul să iubescă școlă, cum poate poporul să se însuflețescă spre jertfe? Și când e sărăcit și calicit, de unde se supörte sărăciile ce i-se cer, dacă aceia în interesul cărora supörta sarcinile, nu il ajută, nu-i deschid isvöre de venit și nu-l pornesc pe calea progresului material?

Zel și însuflețire se cere din partea învățătorimeii noastre, abnegațiune și jertfe din partea actualei generațiuni de învățători — și generațiunea viitoare de învățători va afla de sigur școli în stare bună materială, și popor iubitor de școlă. Numai în chipul acesta își vor implini învățătorii adevărata misiune națională.

Cu plângeri și tânguirii nu folosim nimic cauzei, de cât numai prin muncă, pentru că numai în noi și prin noi e mântuirea, și ceriul va binecuvinta munca seriösă și cinstită a acelor, cari în numele sfint al Domnului o încep spre mântuirea cisericeii și a școlilor.

???

FEUILLETON.

Trilogia lui Munkácsy.

Christos înaintea lui Pilat.

Tragedia Mântuitorului e redată în cele trei tablouri principale ale lui Munkácsy: „Christos înaintea lui Pilat“, „Ecce Homo“ și „Golgota“. Trilogia această reprezintă părțile de frunte ale dumnezeescei tragedii într'ășa lumină, în cât în aceste trei opere vedem înțelesul sublimiei tragedii și efectele ei binecuvintate.

În 1882 Munkácsy creează la Paris una din cele mai minunate opere „Christos înaintea lui Pilat“. Presa franceasă, dimpreună cu critica ei artistică au primit cu admirație creațiunea această. Cu toții se întreceaă într'u a apreția cât mai amănunțit acest tablou, ca publicul mare, să-și potă face o idee cât mai clară, despre minunata lucrare. Opera această l-a ridicat pe Munkácsy în seria marilor artiști ai veacului al XIX-lea.

În luna Februarie a aceluiași an soșesece tabloul în patria noastră și a fost o adevărată sărbătöre pentru lumea artistică.

Poeții și prozatorii, mireni și clericali se întreceaă într'u a-l preamări pe Munkácsy.

Eta ce seria unul dintre ei: „Se crede că în timpul nostru se ruinează credința și altarele și tot ce am avut sublim. Nu-l adevărat. Trăesc încă Dumnezeul adevărat în sufletele noastre, arde încă focul sacru pe

altare și strălucesc departe lumina lui. Trăesc geniul și mărirea artel. Inima Franței și a Ungariei palpitază de dragoste în fața operei lui Munkácsy. Se deșteptă glorioșii străbuni și el ocupă loc între dinșii. Titian, Michel Angelo și Rembrand il fac loc între dinșii, zicând: frate, vino între noi!“

În ce privește opera însăși, este productul sublimiei imaginații a artistului. Dumnezeu-Omul în tötă înfățışarea lui de Dumnezeu și de om, se presintă privitorilor. Figurile secundare ale tabloului servesc numai într'u a arunca mai multă lumină asupra celei principale. Isus care e centrul spiritual al operei, este în aceeași vreme centrul real al acesteia. Cel mai greu moment al dumnezeescei tragedii este redat în opera această, când adecă Dumnezeu-Omul stă ca acusat înaintea celor ce voesc să-l dee pierdării. Marea infuriată a urii il împrejmușese cu vnetul valurilor ei. Aici se vedesece fanatismul poporului atățat, care erumpe în strigate nebune de „Restignesce-l, restignesce-l!“ Nu aflăm încă în figura principală urmele rănilor, din canuna de spină, ori sceptorul de trestie, ca să ne descepte compătimirea și simpatia. Și totuși ea ne atrage și ne euceresece pe deplin. Aici residă individualitatea artistică a lui Munkácsy. Figura Mântuitorului e împodobită cu trăsurile cerințelor de artă mai înaltă, cari împreună firea mărginită a omului, cu cea nemărginită a Dumnezeirii.

Isus, cel mai înalt și mai curat ideal, stă cu mâinile legate înaintea mulțimii, în fața tronului lui Pilat.

Liniscea sublimă a Mântuitorului a fost cu mult mai greu să o scötă în relief, ca în „Ecce Homo“, căci aici Fiul Omului încă

nu sîngerază, prin urmare nu este de a se fixa martiriul, și deșteptarea simpatiei este ipso facto mai grea.

Espreșia feții Mântuitorului, grupul fariseilor și al cărturarilor, mulțimea agitată și esitarea lui Pilat esplică partea intelectuală a operei.

Ținuta Mântuitorului dréptă, nemișcată, ca a unei statue, cu mâinile legate, caracterisază într'insul: omul. Er caracteristica dumnezeirii sale este privirea, ce o aruncă asupra lui Pilat, în deplina consciință a sublimiei sale misiunii. Privirea această e deschisă și curată, care tradéză hotărîrea lui, și cunoschiința deplină a sorții, ce i-i ascéptă. La această se mai adauge liniscea sublimă ce se reversă asupra frumösei Lui fețe bărbătesce, și asupra figurii Lui întregi.

Espreșia deschisă și hotărîtă a Mântuitorului e o poetică antiteză față cu espreșia nehotărîtă și esitantă a lui Pilat, care își implinesce datorința de judecător față de Mântuitorul, acusat din partea cărturarilor și a fariseilor jidanii. Pilat zice: „Nu află nici o vină într'insul, dar poporul fanatizat strigă într'una: „restignesce-l“. Confusia provocată de atitudinea poporului și de propria consciință a lui Pilat, se espriimă förte fidel în espreșia feței, în gesturi și în tötă ființa acestui din urmă.

Dacă privim mai de apröne tabloul, înțelegem, că liniscea sublimă a Mântuitorului e în nex causal cu invinuirile plebei furioșe și a fariseilor și cu esitarea lui Pilat. Compoziția tabloului, haina albă neobicinuită a Mântuitorului, spațul dintre El și mulțime, tôte aceste contribue într'u a-l ridica figura de asupra grupului, ce il incunjură. În punctul acesta Munkácsy se deosebesce de

În chestia propunerii limbii magiare.
— La întrebarea noastră din nr. 41, confrății de la Arad răspund următoarele:

„Ni-se pare, că prea stimații confrăți de la Blaș se fac, că nu înțeleg scrierile noastre. Dar noi atât circularul consistorului din Blaș, cât și articolul „Unirea” l'am luat drept mărturie, că nu avea „Tribuna” și „Drapelul” de ce să se alarmeze ori dacă se alarmează și acuză consistorul din Arad și în deosebi pe vicariul Mangra, că de ce s'au supus legii și ordinațiunii, trebuie să formuleze aceleași învinuiri și la adresa celor alalte consistore, cari au făcut și ele în tocmă ca ven. consistor din Arad.

„Încă odată, noi nu învinuim Consistorele, ci constatăm, că „Tribuna” și „Drapelul” au învinuit pe cel din Arad și pe părintele Mangra pe nedrept și din răutate.”

Adecă dacă e stăm de vorbă, atunci să ne explicăm:

Ordinațiunea ministerială poartă datul de 5 Iunie n. Consistorul de la Arad, deja cu datul de 11 Iulie n. fără a se înțelege cu cele alalte consistore de la Sibiu și Caransebeș, a și dat circulara sa vestită, care a făcut atâta șgomot. Și să fim drepti, a consternat întreg publicul românesc cu durere față de viitorul școlei populare confessionale. Acest cercular a fost reprodus în „Tribuna” de dto 15 Aug. n. și introdus cu câte-va șire pline de îngrigire, scrise de un „vrednic învățator”, constatând, că circularul aradan a fost așa de rău concepiat, cât a lăsat cea mai confusă impresiune printre învățătorii mai ales, și dacă nu urmau consistorele noastre să clarifice situațiunea, puteam să ne închipuim ce avé să se „făptuiască” în eparchia Aradului.

Nicăirea în cerenariul de la Arad nu se dispune anumit, în câte ore are să se

propună limba magiară pe viitor, ci simplu să amintesc, că „instruarea limbii magiare . . . să se facă . . . în strînsă legătură cu instrucțiunea în limba de propunere a școlei,” ér mal în jos, „în scopul acesta pentru instruirea în acest chip a limbii materne și a celei magiare, planul ministerial amintit dispune . . . să se folosească peste tot 17 ore . . .” și în urmă chiar și îndrumarea învățătorilor, ca să și procure planul de învățămînt de a dreptul de la „M. Kir. Tud. Egyetemi Nyomda”, lasă să se pricépă, că Consistorul aradan și-a luat grija de la școlile populare și le închină guvernului.

Asta a fost impresia generală produsă de cercularul aradan; și că asta a fost, o dovedește chiar alarmarea ziaristiceii noastre, special a „Tribunei” și „Drapelului”.

Nu-i vorba aici de reutate, ci de o nesocotită ordinațiune dată de consistor. Să ni se ierte vorba, dar e așa. Și confrății de la „Trib. pop.” greșesc mult, când cêrcă să acopere faptul, și și mai mult, când pun pe aceeași cumpănă cercularele consistorelor noastre, cu cea dat de Preacuv. protosineel I. I. Papp.

Sperăm, că după toate acestea sîntem deplin lămuriiți.

Corespondințe.

Sfîntirea bisericii din Selisçe.

Selagiă, Octobre 1902.

Comuna Selisçe, care e filiala parohiei Stremț din tractul protopopesic al Băsêșcilor e situată la pôlele codrului sêlagian și numără ceva peste 200 suflete române; cu toate aceste la îndemnul zelosului preot al parohiei Stremțului și al filialei Selisçe, atât parohia cât și filia sînt provêdute cu

școle bune și corêspundêtoare și bisericii frumoșe moderne. Onóre harnicului preot de acolo On. D. Teodor Lengyel, pe cum și credincioșilor sêi, cari l'au înțeles și ascultat!

Sfîntirea bisericii din Selisçe, s'a sêvirșit cu obiceiuita pompă și frumuseța ritului nostru, pontificând delegatul Escelenței Sale al Episcopului nostru Dr. Ioan Szabó: M. On. D. Alessiū Varna, protopopul tractului și parochul Asuagiului-de-sus, concelebrând M. On. D. Georgiū Pop, protopopul Eriului și paroch în Unimăt; M. On. Domn Vasiliū Pop, protopopul Órtei; părintele V. Gavris, din Odescei; Ioan Pop, preotul Uileacului-de-Someș; părintele Ioan Ilieș din Bocșa-română și preotul Băsêșcilor Ant. Băliban.

Cântările sub decursul sfintei liturgii frumos le-a executat corul din Băsêșci, sub conducerea harnicului cantor-învêțator din Băsêșci Ivan Chira.

Predica a rostit-o părintele Băliban din Băsêșci.

La sfîntire a luat parte mult popor din mai multe sate, pe cum și inteligenți, în frunte cu distinsul bărbat al poporului român: Il. D. George Pap de Băsêșci; apoi n'au lipsit nici învățătorii, pe cum nici damele. Cu deosebire a venit frumos în procesiune cîntând poporul din Băsêșci, în frunte cu preotul Băliban și cantor-învêțatorul de acolo Ioan Chira.

Poporul român din Stremți și Selisçe pôte fi mândru de frumoșele sale zidiri, cum sînt bisericile și școlile lor, ér părintele Lengyel mîngăiat, că își vede visul cu ochii.

Delacrasna.

cel alaltii artiști, cari își deosebesc figura principală prin difuziunea de lumină, ce o revarsă asupra ei, în vreme ce figurile secundare sînt postate cu toatele mai în umbră. Dar puterea creatoare a lui Munkácsy nu se vedese numai în figura principală a Mântuitorului, ci în aranjarea însuși a tabloului. Tabloul e împărțit în două grupuri mai mari.

La stînga, mulțimea ocupă întreg spațiul în formă de semicerc, în cât Isus se află chiar în fața ei. Fariseii și cu Pilat ocupă locul din dreapta, rămânând între ei și între Isus un spaț mai mare.

Dintre grupul celor ce acuză pe Mântuitorul, mai importantă e figura din dreapta lui Pilat, acuzatorul principal, care pare a-i învinui pe Mântuitorul cu fel de fel de crime. E un tip de pe vremea Mântuitorului, care agită mulțimea cu oratoria lui de ocazie, cu mura lui de fariseu ipocrit. Pașirea impertinentă a acestui agitator alimentează acușele nesfîrșite ale preoților și ale fariseilor. În fața lui Isus, figura lui apare ca o învinuire vie, carea întocmai ca și umbra urmărește pretutindeni, pe Cel ce a suferit pentru omenime mórtea crucii.

Pe când acuzatorul principal vorbește într'una, câți-va dintre farisei șoptesc între sine și privesc la Isus, cu privire scrutătoare. Câți-va érași se șoptesc, țesând împotriva-i noué aleșuri. Ast fel spre stînga de la Pilat, cele două figuri de la extremitatea tabloului pândesc ori ce vorbă de pe buzele Mântuitorului, căci superioritatea Lui, și cauza dréptă, pentru care vor să-l judece, îi umple de spaime. Căci dór biruința lui Isus ar însemna în aceeași vreme pierderea lor totală. La spatele acuzatorului prin-

cipal, trei indivizi plănesc într'o bancă, noué acuse, cari să-l piardă cu siguranță pe mult urgisitul Isus.

În fața lor (de la Isus spre stînga) aflăm figura arogantă a unui fariseu, care cu picioarele întinse privește barjocoritor la Isus. Îngânfarea omului mărginit și stupid, care nu e capabil de o înaltare sufletescă, e redată fórté natural în figura lui.

La dreapta lui Pilat, o figură ascéptă cu curiositate rostirea sentinței.

Din mulțime se ridică figura descultă a fanaticului, care ridicându-și mâinile, strigă într'una: „restignesce-l, restignesce-l!” Bărbatul acesta este expresia vie a unui órbe și neîmpêcate, fanaticizat de cărturari și de farisei. Sub boltitură, în fundul semi-obscure încă se ridică din popor un acuzator galagios, care cu gesturile lui încă solicitéză osîndirea lui Isus.

Dintre curioși se remarcă o figură, în stînga lui Isus, care stă aprópe de frînghie și privește impertinent în fața Mântuitorului.

În șgomotul acesta caotic, nu i-a scăpat artistului nici figura blândă a compătimitórei, de óre ce femeia, ce se razimă de columna boltitúrei, cu copilul în brațe, simpatizéză cu Isus. Bărbatul ce se razimă de zid — spre drépta de la partea luminóasă — și privește linișcit la Isus, simbolizéză ne cel ce mediteză asupra evenimentelor. Figura acestuia esplică urmările scenei de față. Acela, pe care îl judecă acum pe nedreptul, va fi conducătorul societății viitoare, căci ideile Lui dumnezeesci vor învia din mormînt și vor domina lumea, până la capétul veacului.

FECIÓRA.

*Frumósă e fecióra! de tot respectul demnă
Când la altar se duce, cu pașul măiestos
Ca să se împărtășescă, cu cea mai Stă
tuină
Cu sângele și trupul, a Dluī Christos.*

*Frumósă e fecióra! la patul mamei sale
Ce zuce și se sbute, în crâncene dureri!
Atunci când vêrsă lacrimi și 'n mare
desperare
Implórá de la Domnul, a mame ușurări.*

*Frumósă e fecióra! ce sincer îngrijesce
P'al ei bătrîn părinte, de viață obosit
Când cêrcă a-l distrage, și gingaș nete-
zesce
Păru-i, ce 'n lupta vieții cu totul a albit.*

*Frumósă e fecióra! ce 'n inimă nutresce
Compătímire, față de ómenii sírmani
Și când cu abnegare de sine, ca 'ngrijesce
Pe micile ființe, pe bieți copii orșani.*

SCRIRI BUNE.

On. Redacțiune! Vă rog respectuos a da loc în colonele prețuitei foi „Unirea” următoarelor șire:

Noi românii din comuna Ațel districtul protopopesic al Mediașului, înainte de acesta cu vre-o 25 de ani, eram într-o stare atât de miseră și eram atât de desprețuiți, ne-băgați în seamă și asupriți de conlocuitorii nostri cari sînt sașii. În cât putem zice cu drept cuvînt, că eram mai desprețuiți ca odinioară iobagii.

Înse prevedinta dumnezească care toate le vede, a aruncat privirca asupra noastră și nevoind a ne lăsa să ne contopim cu totul, ne-a ușurat, căci în anul 1877 a trimis în mijlocul nostru pe harnicul și neobositul preot Basiliu Stoian. De când scumpul nostru preot a intrat în această comună noi ca și când din morți am fi înviați, toate s'au schimbat în spre bine.

Înainte de a veni aici amintitul preot, aproape toate lucrurile și greutățile sătescii noi românii le suportăm, pentru că conducătorii la culmea chemării lor nu aveam, cari să se interesează de binele și sörtea noastră.

De când înse Dumnezeu ne-a învrednicit de a primi între noi pe amintitul preot, treburile s'au schimbat, românii azi se bucură, avînd aceeași vază și drepturi ca și cei alaiți conlocuitori. Românii gr. cat. pe acel timp eram numai 8—10 familii, înse vîdînd cei alaiți români de altă confesiune hărnicia conducătorului nostru și respectul ce și l-a știut căștiga, nu numai înaintea românilor, ci și înaintea celor alaiți conlocuitori ai nostri, au început a se lipsi de stînul bisericii noastre și din 8—10 familii în curînd s'au înmulțit la 50 familii.

Înse durere, că atunci, nu aveam biserică, de cât un orator, care era aproape

*Frumosă e feciöra! și demnă de iubit
Cînd își petrece amantul, ce 'n tabără se
duce
Să lupte pentru țară, ea 'n urma lui
privind
Ajută-i Dómne! zice, și-și face o sfîntă
cruce.*

*Frumosă e feciöra! cu mirt împodobită
Cu velul alb ca spuma, în aer fluturînd,
Stînd lângă al ei mire, în biserică sfințită
Și-î jură lui credință pînă la al ei mor-
mînt.*

*Frumosă-i tot de una! cât timp pe-a ei
frunte
O diademă scumpă, frumos va străluci!
Compusă din: iubire, credință și virtute,
Și fîbreă castității, o va împodob!*

Veronica din Sălagiu.

ruinat și înaintea căruia se afla un lemn, de care era acățat un clopotel, nu aveam porțiune canonică și nu aveam nici școlă. Așa dar scumpul nostru preot aflîndu-ne în cea mai mare disordine, a trebuit să se lupte cu celea mai mari greutăți și vre-o 7—8 ani să trăiească din straița sa și să lucre cu un zel neobosit, pînă când cu ajutorul bunului Dumnezeu în anul 1884 după un proces grav de 4 ani ce l'a purtat preotul nostru cu comuna poitică, a căștigat vre-o 9—10 jugere catastrale de loc, ca porțiune canonică.

După aceea în anul 1886 la stăruința conducătorului nostru, ne-am apucat de lucru la s. biserică și după ce am renovat-o ne-am apucat de turnul bisericii și, de și ajutor nu am primit de cât de la Maiestatea Sa 100 fl. totuși ne putem mândri cu biserică noastră, care de și nu e prea mare, dar fumosă și curată. Aici merii neperitor i-se atribuie bunului nostru preot, carele pe lângă alte multe ostenele, încă și în bani cu 80 fl. ne-a ajutat.

După ce s'a făcut lucrul la s. biserică, preotul nostru, ardea de dorn, de a avea un învățător zelos și harnic, care să potă suplini restul rămas, din cauza trîndăviei și a leniei conducătorului de pînă aici. Înse din lipsa de mijloce, fiind noi tare miseri și puțin, neputîndu-se realiza dorința pe contul nostru nici decum, nu a avut odihnă pînă când și salariul învățătoresc l'a căștigat pînă la minimul de 600 cor., pe basa căruia în anul 1901 am și căpătat un învățător zelos și harnic, în care avem bune speranțe, că cu timpul toate se vor vindeca.

Lipsea acum edificiul școlar, ba chiar și locul acomodat spre acest scop. Noi miseri și puțin nu eram în stare nici odată a le vedea în ordine, dacă zelosul nostru preot nu se punea iarăși în fruntea noastră arătînd prio exemple și fapte, că toate se pot face dacă este voință, deci dar din al său a dat 50 fl. pentru cumpărarea unui loc pentru școlă; ér poporul prin contribuiri de bucate a colectat 100 fl. cu care sumă în anul trecut s'a și cumpărat în apropierea bisericii un loc tare potrivit spre acest scop. Tot în anul trecut s'a adunat și pîtră și s'au făcut cărămișile necesare, pentru edificarea școlei. Și aici nu a rămas îndărăpt cinstindu-ne cu 12 mii cărămișii, și spre îndemnarea poporului însuși în frunte cu 2 care ale sale, aduce celea de lipsă pentru edificare. Apoi în primăvara anului acesta cu puteri unite neam apucat de edificarea școlei. Ajutor nu am primit de cât de la Prea Veneratul Consistor din Blăș 200 cor. ér noi (poporul) am contribuit cu 400—450 cor.; ér restul de cel puțin 500 cor. la contribuit preotul nostru și în 1 Sept. edificiul școlar s'a finit ér în 5 Sept. s'a început prelegerile.

De aici dar să vede, că înainte de acesta cu 25 ani putem zice, că nu avem biserică, nu avem porțiune canonică, nu avem loc pentru școlă și nu avem școlă; ér astăzi toate le avem. Êta dar ce pöte face, diligența voia și ajutorul lui Dumnezeu, cari toate acestea fiind concentrate în inima bunului nostru preot și conducător, care substrăgînd chiar din gura familiei sale a jertfit tot cât ia fost în putință, pînă când cu ajutorul lui Dumnezeu toate le-a vîdüt isprăvite.

Deci dar noi subscriși în numele poporului gr. cat. din această comună și pe această cale îi aducem celea mai ferbînți mulțumiri și dorim ca bunul Dumnezeu să-i lungescă firul vieții, ca într-un mult timp să ne putem bucura vîdëndul în mijlocul nostru.

Dee cerim ca mulți asemenea preoți să se nască, căci atunci a bună sama scumpul nostru popor românesc va ajunge la limanul dorit.

Ațel la 12 Oct. 1902.

Nicolae Toesariu, curator. Ioan Becheșiu, prim cristic. George Florea, cristic. Iovu Popa, Ioan Ștefu, Ioan Nistor, Patrichi Stancu, Ioan Pepelea, Ion Muntean, Nicolae Netelea.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș.

Anul 1860 a fost de mare însemnătate și fericitor pentru poporul românesc din Maramureș, de öre ce în acel an a venit de paroch în S. Slatina și de vicar al Maramureșului, neuitatul episcop Michail Pavel.

Vicariatul român din Maramureș sa înființat în an. 1778, cu decretul reginei Maria Teresa „Pro remotius situatis Districtibus Valachicis cum annis 800 florenis ex proventibus vacantis Episcopatus Magnovaradiensis”.

Înse după ce sa curmat seria episcopilor români din Maramureș și după ce parochiile române din acest comitat au ajuns sub jurisdicțiunea episcopilor rutheni de la Muncaciü (Ungvér), Maramureșul numai, când și când a avut câte un vicar de origine român, ba în urmă a pierdut și parochia Sighetului, menită pentru reședința vicarilor români. Această parochie mai tîrziu în 1871 s'a secăscigat prin M. Pavel pe sama românilor, și azi în Sighet este parochia română cu biserică, școlă, casă parochială și sediul vicarial.

În 1853 adnectănduse parochiile române din Maramureș către diecesa nou înființată a Gherlei, afară de parochia Sighetului, care a rămas în mîna ruthenilor, a fost de lipsă, ca să se dispună în Maramureș un vicar român, care se apere interesele bisericilor, a școlilor și a poporului.

Episcopul prim a Gherlei Ioan Alexi a aflat pe bărbatul acomodat în persoana lui Michail Pavel, și de și ar fi avut mare lipsă de dînsul ca notar consistorial, totuși la trimis în Maramureș dispunăndu-l de paroch în Sat-Slatina de odată și de vicar român al Maramureșului.

Starea învățămîntului școlar din Maramureș în 1860 a fost foarte slabă, lipsind cu desăvîrsire docenții și în școlile câte au fost, învățați cantorii bătrîni, așa zicînd numai rugăciunile și ceva din catechism. Pe teritoriul diecesei Gherlei era numai o preparandiă în Năseud.

Vîdënd vicarul Michail Pavel, starea această desolată a școlilor și a învățămîntului și-a propus înainte de toate a organiza în comitat învățămîntul școlar. Școlile l-au plăcut neuitatului vicar-episcop în totă viața lui, știind bine, că a cui e școlă aceluia este și poporul.

În timpurile acele în fruntea Maramurșului a stat Iosif Man, comitele suprem, un bărbat zelos și doritor pentru înaintarea intelectuală a poporul român.

Dinsul a fost amic bun cu Michail Pavel. Cătră dînsul s'a adresat dară vicarul Maramurșului și la rugat să-l steie în ajutor pentru înființarea unei preparandii române, ca să se crească și poporul cel delăsat.

Afară de comitele suprem Iosif Man, a mai fost în comitat și alți bărbați zeloși, pe cum Gavriil Mihalyi septemvir, Vasiliu Mihalea mai târziu vice-comite, Ioan Furcă vice-comite, Petru Mihalyi ablegat dietal, Petru Lipsey, Sigismund Pop, Nicolau Jody, Vasiliu Dragoș, Ioan Fabian, Ioan Dunca, Michail Rednic, Georgiu Anderco, și mai mulți dintre clerul din vicariat.

Adunarea primă pentru înființarea preparandiei române din Maramurș s'a ținut în Sighet la 5 Febr 1861 sub prezidiul lui Iosif Man comitele suprem fiind notarul ședinței Petru Mihalyi

(Va urma.)

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu Panican Gavriil Difa cu soția Onița și feciorul, din Secuieu, au donat s. bisericii gr. cat. de acolo o Evanghelie legată, în preț de 25 cor.; Ved. Potra Todoră a Todorii cu feciorul Filimon, a cumpărat un Epatraș negru și o față (mășărită) frumoasă pe prestol în preț de 11 cor.; Spectabilul Domn Ioan Gal, notar cercnal și mare proprietar în Secuieu a pus la dispoziția curatorului prim din această parohie 40 cor. pentru providerea potirului cu cupă de argint intraurit. Țr în cât ar costa acel potir mai mult, ca suma dăruită anticipativă, a promis la timpul său a suplini întreg prețul renovării potirului. Primescă numiții donatori și pe această cale, expresiunea celei mai sincere mulțumite din partea subscriberului, cu atât mai ales, că atunci când s'a notificat poporul lipsa celor de mai sus, dînșii au fost aceia, cari au sărit cu obolul lor întru procurarea acestor prețioase juaere ale s. bisericii. Acum când părăsese administrarea interimală a acestei parohii zic: De ce cerul acestor donatori generoși din preună cu Dnef ved. Iustina Gal, carea ca o bună creștină, are partea leului întru înfrumșetarea iconostasului s. bisericii, ca ceea ce au jertfit pentru mărirea și lauda lui Dumnezeu, să li se respălătescă însuit, atât în această cât și în cea laltă viață. Mărgău, 5 Oct. 1902. Romul Romonțian, parochul Mărgăului și fost administrator interimal al Secuieuului.

Sciri personale. Escel. Sa Mitropolitul Victor a relutors Miercuri sara de la Pesta.

Fondul subsidiar al preoților a mai primit 20 cor. de la On. Ioan Hossu, paroch în Milașul-mare.

Masa studenților academiilor din Cluș, înființată de „Economul” în Cluș prosperază. Încet încet tot mai picură câte un ajutor și se mai crează câte un loc liber. Mai în urmă „Șomeșana” din Dej a oferit 180 cor. și Dr. Al. Mocsonyi 200 cor. De present sînt 12 beneficiați. Între cari, afară de cei publicați deja sînt: A. Greavu, st. inr. Traian Petrașcu, med. Oct. Popa, iur. Iustin Cl. Iuga, iur. și Emil Pop, iur. — Se mai speră mult de la băncile românești și de la generoșii particulari, dintre cari pînă acum numai Dnii Havasi și Mocsonyi s'au arătat. — Coresp.

Masa studenților din Blaș a mai primit următoarele contribuții: Insiutele de credit „Bihoreana” din Oradea-mare și „Fortuna” din Rodna-veche, au trimis câte 20 cor. fondului mesei studenților din Blaș.

Ingineri noi. Victor Blășan, fiul protop. nostru de la Săcărlimb și Ioan Andrea, fiul preotului nostru din Ighiu, au primit diploma de ingineri mioniani.

Casa națională. Aradianii-mal sprinteni ca Sibienii și fără a mai face apel la pungile Românilor de pretutindenea, au zidit un frumos palat, care costă la 20 mil cor. și pe care Duminică în 12 crt. l'au sfîntit și l'au pus la dispoziția publicului românesc, numindu-l și botezându-l după drept „casa națională”. Cetim, că zidirea e o frumoasă podobă a Aradului.

Pentru internatul Vănoșan de fete au contribuit câte 21 cor. 60 fil. Ioan Bugnăr Tritul-inf., Dem. Murășan Chechiș, Ioan Moldovan Ciunga, Gavriil Tatar Grebeniș, Alesandru Șerban Voila, Simeon Rus Budurlău, Ioan Racotan Ibănesci, Ioan Tat Nucet, Petru Langa Șercaia, Teodor Pop S.-Mihailu, Vas. Scridon Șerbeni, Vas. Crișan Bagin, Sim. Cotta Bicz, Georgiu Vamoș Giacoș, Iuliu Pop Urca, Ios. Solomon Ludoșul-m., Alexiu Stăen Ludoșul-m., Mateiu Florea Iași, Const. Cotorea Harțu, Ioan Sântimbrean Silvașul-r., Aug. Trif Cecălaca, Petru Suciă Săbad; 32 cor. 40 fil. Ioan Pop Cuștelnic; câte 16 c. 20 f. Ioan Pop Dala-r., Vas. Masca Beiu, Vas. Saltechi Bardos, Moise Brumboiu Tohan, Dion. Decei Orlat, Iuliu Socol Cean, Emil Faust Veseuș, Petru Simu Bistra, Al. Tirnăvean Hodac, Petru Cristea Șomostelnic, Nic. Petru Gurghiu, Ioan Săbăduș Pănade, Ioan Gergely Sovata, Ioan Moldovan Ufalău, Aur. Pop Jucl-sup., Ioan Mihalea Aghires, Vas. Șerban Almam-săș., Ioan Raț Surduc, Ioan Doctor Șeulia-r., Emil Pop Cistelec, Victor Varga Poptelec, Ales. Papiu Bistra, Ales. Voda Valdeiu, Nic. Racovițan Schiop, Iuliu Laslo Szt.-Lörincz, Georgiu Modorcea Grid, Val. Aughel Lechințora, Sim. Moldovan Nouș-săș., Nic. Petruța Velcher, Eug. Balint S.-Mărtinul-deș, Ioan Giurea Colun, Vas. Murășan Hășmaș, Ioan Mihali sen. și Ioan Mihali Iun, Călăcea, Romul Marcu Bistra, Luca Stan Szmurduc, Ioan Macaveiu Archind, Ioan Hepriau Berghin, Dioa. Șolnai Cs.-Szt.-Domokos, Iuliu Bucur Gămbuț, Vas. Folea Giuluș, Ales. Gligor Andrășfalva, Aug. Mera Meneș, Aron Nițu Curciu, Clem. Raien Teaca, Ioan Bursu Ucea-snp., Dion. Moldovan Brnsturi.

Viriliștii comitat. Alba-Inf. Viriliștii români pe anul 1903. În congregațiunea comitatului Alba-inferiore sînt următorii: Escel. Sa Dr. Victor Mihalyi din Blaș, Dr. Augustin Dumitrean din Budapesta, Ioan Cirlea din Alba-Iulia, I. M. Moldovan din Blaș, Dr. Alesandru Pop din Blaș, Nicolae Adamoviciu din Bucium, Petru Fizeșan din Abrud, Constantin Colbazi din Spring, Michail Cirlea din Abrud, Rubin Patiuța din Alba-Iulia, Ioan Rusan din Mesentea, Ioachim Totoian din Chișfalău, Ioachim Fulea din Alba-Iulia, Dr. Laurențiu Pop din Abrud, George Vancea din Blaș, Iosif Muntean din Bărabauț, Ioan Strb din Cărpiniș, Ioan Bitea din Cut, George Bocănicu din Roșia-de-munte, Gregoriu Ordace din Blaș, George Ivașcu din Abrud, Vasiliu Orășan din M.-St.-Jacob, Antoniu Pop din Bucerdea-vinosa, Simeon Henzel din Roșia-de-munte, Artimon Blăjan din Obreja, Dr. Emil Gerasim din Aind, Nicolau Florescu din Ighiu, Avram Grec din Cărna, Moise Meseș din Cricău, Silvestru Nestor din Blaș, Iosif Cirlea din Alba-Iulia, Teofil Faur din Abrud și Silviu Lazar din Abrud.

Perchistție. Cetim în „Gaz. Trans.” următoarele: Sămbătă la 5 ore sara au venit în redacția „Gaz. Tr.” procurorul din Tîrgu-Murășului (Maros-Vásárhely) contele Nic. Lázár, judele de instrucție Köllö, un comisar de poliție din Brașov și un scriitor, pentru a face perchistție în localul redacției. Perchistția s'a ordonat pe baza șului 169 al procedurii penale în contra redactorului Traian H. Pop, învinuit pentru agitare, pentru a se confisca manuscritele articolelor apărute în Nrul 192 și 193 a. e. al

„Gaz. Tr.” și intitulată: „Espulsarea redactorului Cramer”, și „Cum a fost executat redactorul Cramer”. Manuscriptele nu s'au aflat. Duminică a fost citat redactorul, dl. Traian H. Pop, la poliție, unde a fost supus unui interogator. Contra întregii proceduri dl. Pop a insinuat recurs. — Tot Sămbătă s'a făcut perchistție și la redacția de la „Kronstädter Zeitung”, Țr a doua zi, Duminică, redactorul Schroff a fost citat la poliție și supus unui interogator, după care dl. Schroff s'a reîntors acasă. Curînd inse fu chemat din nou și declarat de arestat. Dl. Schroff a fost transportat încă în aceiași zi în arest preventiv la Tîrgu-Murășului.

Adunarea generală a învățătorilor archidieceșani s'a ținut în 22 și 23 crt. vom da raport detaliat în nrul viitor.

Erată. În entrefileul din nrul trecut, în care înregistrasem darul familiei Mocsonyi, culegătorii nostri — gr. ort. — a creșut să contribuie și el cu ceva pentru catedrală și așa la suma de 60 mil cor. a mai adaus un zer (0). Rectificăm această erore.

Tamnă lungă. În grădina dnl prof. Bonfiniu din Blaș, o viță de fragi de grădină a produs a doua oră trei fructe mari și frumoșe, cari s'au și copt.

Convocare. Adunarea generală a despărțimintului Fărăgău, aparținător reuniunii învățătorilor archidieceșani, își va ține la 8 Nov. n. în Fărăgău; — Țr aceea a despărț. Mediaș-Ibașfalău la 9 Nov. n. în Ibașfalău. — Cercul filial Ardușat-Someș al reu. învățătorilor din archid. Sătmar, își va ține adunarea generală în Homorodul-de-sus la 27 Oct. n.

Neorolog. † Alesandru Bene, paroch în Petridul-de-mijloc, distr. Turda, a repausat la 11 crt. în al 42 an al vieții și al 18 al preoției.

† Demetriu Suciă, avocat, membru fondator al societății pentru fond de teatru român, membru pe viață a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporul român, pe cum și a altor reuniuni culturale, a repausat după un morb îndelungat în 20 crt. la 7½ ore a. m. în etate de 59 ani.

† Dr. Vasilie L. Pap de Létka și Varallyu, jude de tablă reg. în retragere, etc. în Timișora, după un morb îndelungat și împărțit cu sfințele taine ale muribunților, a repausat în Domnul în 22 crt. la 3 ore dim. în anul al 63-lea al vieții și al 28-lea al fericitei sale căsătorii.

† Pamfilie Barbu, teolog absolut, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sfințele Sacramente ale muribunților a trecut la cele eterne în 14 crt. la 2 ore noptea în etate de 23 ani.

† Iuliana Gordon n. Popescu, neotăsă gr.-cat. în Bidiu, soția preotului Elia Gordon, după suferințe grele și îndelungate, suportate cu paciința creștină, provăduță cu ss. taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 14 crt. în al 24-lea an al vieții și al 5-lea al fericitei sale căsătorii.

În veci amintirea lor!

NOU!!

A apărut:

„CALENDARUL UNIRII”

de pe anul comun 1903.

Formatul e 8° mare.

Prețul numai 50 fil. plus porto postal 10 fil.

Revenim asupra lui în nrul proxim.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Alesandru Papiu Ilarian.

(27 Sept. 1828—23 Oct. 1877.)

Azi, când scriem 11 Octobrie după calendarul vechiu și 23 după cel nou, se împlinesc chiar 25 ani încheiați de la mărta nemuritorului nostru Alesandru Papiu Ilarian, carele atât ca apărătorul drepturilor politice ale poporului român, cât și ca scriitor, în special ca istoric, de o potrivă și-a asigurat loc de frunte pe paginile istoriei noastre politice și literare, și s'a făcut în cel mai nobil sens al cuvîntului vrednic de adăncă și pioasă noastră recunoștință.

Un sfert de veac se încheie azi, de când a încetat a palpita sufletul celui mai înflăcărat bărbat din generația mărta de la 1848, care din tinerețe și până în ultimele momente senine de zile sănătoșe numai un singur dor a nutrit, cu foc, cu scumpătate, cu bărbăție neînfrântă: dorul de a-și vedea poporul fericit, eliberat din secularele catene, și ridicat la nivelul înalt, ce îl merita atât în puterea valorii sale individuale, cât și în dreptul trecutului său furtunos și glorios și neîntrerupt timp de 17 secolii înbetrâniți în zile bune și rele, așa pe cum a vrut soarta și bunul nostru geniū.

Donă-zeci și cincisprezece ani se împlinesc azi, de când s'a sfârșit una dintre cele mai nobile figure din trecutul nostru apropiat, o falnică figură, care de la trezirea conștiinței sale și până la cele din urmă un singur ideal sublim a servit: idealul izbândei neamului său.

Cuvine-se deci, ca noi necunoscătorii urmași, în această însemnată zi aniversară să reîmprospectăm cu dragoste românească, în memoria noastră viața rodnică și faptele esemplare ale acestui neobosit și neîntimidat ostaș al libertății și științei noastre naționale, care în toate pornirile sale a fost condus numai și numai de un vecinic patriotism curat, de o însuflețire puternică, de un entuziasm nefățărit pentru ori ce interes național, pentru ori ce manifestare de activitate românească și pentru ori ce semn de mărire a neamului său împilat.

Mai mult, nu numai se cuvine, dar este chiar o datorință, o datorință mare și sfintă, o datorință națională a unuia fie căruia dintre noi, cari cunoșcem trecutul, cari ne-am adăncit în istoria noastră politică și literară, și cari putem aprea meritele în merit, zic este o datorință sacră a noastră, ca din acest memorabil incident, să ne ocupăm după putință și împrejurări, cu figura mărta a marelui nostru luptător și istoric național, ale cărui merite neperitoare, în tot butul timpului, nici când, până va mai fi o suflare conșcie românească, nu se vor nimici, nici se vor da uitării.

Pe deplin conșciū de această sacră datorință am scris aceste șiruri. Care va fi efectul lor, însu-mi nu pot ști. Între ce fel de împrejurări, liniștite ori desechilibrate le-am scris, asta nu aparține lucrului. Le-am scris ore într-o sufletescă îndestulare,

intr-o completă liniște internă, ori între mistuitoșe gânduri, între momente de dureroasă situație, asta e lucru cu totul indiferent pentru cestiune. Atâta înse e adevărat și o pot spune, că fie care șir l-am scris cu aceeași dragoste românească curată și deschisă, de care el prin ideile, faptele și scrierile sale s'a făcut vrednic la toți, și cu aceeași adăncă admirație, carea cu totul o datorim marelui său geniū.

Alesandru Papiu Ilarian s'a născut la 27. Septembrie 1828 în Besded (Bezded) comit. Solnocului în Transilvania, unde tatăl său era preot român greco-catolic, până în 1832, când se mută în Budiul-de-Câmpie. Familia originalmente s'a numit „Popu“, er numele „Papiu“ l'a adoptat scriitorul nostru mai târziu. Tatăl său Ioan Pop a fost bărbat inteligent, împodobit cu rari și frumoșe cunoștințe atât filosofice, cât și teologice. Pe lângă cunoștințele sale vaste în ramurile acestor științe și în istorie, el se distingea și prin patriotismul său rar, care tot de una, dar mai ales și-l'a manifestat în 1848, când pe lângă cruce s'a luptat și cu sabia pentru libertatea națională. Înse a fost prins de cătră insurgenți, dus la Turda și spânzurat în 26 Septembrie al acelui an. ¹⁾ Mamă-sa, Ana n. Hodoșiu, fca preotului român din Berghia-de-Murș, asemenea era femeie înzestrată cu eminente însușiri morale și religioșe, pe cum și cu un curagiū rar civic și patriotic. ²⁾

Virtuțile părinților au influențat adănc asupra mienului Alesandru, în special avu mare înrîurintă asupra lui patriotismul acestora, cu care dimpreună a mai eredit de la ei și facultățile intelectuale, dragostea de muncă, caracterul deschis, iubirea de libertate, sentimentul de dreptate și curagiul neînfrânt, ce tot de una l-au caracterizat între ori și ce împrejurări, în toate fazele vieții.

Așa se vede, primele elemente de învătătură le-a primit în casa părintescă de la inteligentul său tată; a continuat apoi în Murș-Oșorheiū, unde a și absolvat întreg cursul gimnasial. De aci vine la Blaș pentru a face cursul filosofic, dar numai în cursul prim a urmat aci; pentru cursul al doilea merge la liceul din Cluș, care și pe vremea aceea încă se bucura de bună reputație. În Cluș absolvă cursul filosofic restant, și tot odată și științele Iuridice, așa că în anul 1847 deja este Iurist absolut „de Transilvania“.

Dacă cine-va ar vrea, să-și facă o idee, despre felul, despre profunditatea și temeinicica studiilor lui Papiu, atât în cursul gimnasial, cât și în cel filosofic și Iuridic, u'are de cât să răsfoieșcă prin cele două volume din „Istoria Românilor în Dacia superioară“, și îndată va vedea din acesta invenilă dar monumentală operă a sa, apărută într'un scurt interval de 4—5 ani de la părăsirea băncilor de școlă, că tinărul Papiu dispune de o bogată comoră de felurite, vaste și adănci cunoștințe; se va convinge la moment, că Papiu știe să se

aprofundeze în materiile sale, și le știe aprea după merit, afară de câte-va excepțiuni, cum sint bună oră acele pasaje, în cari își emite părerile despre Episcopul Bob și Leményi.

Și nu numai în cestiuni de interes național românesc, ci chiar și cestiuni privitoare la cele alalte popore din patrie, cum este p. e. cestiunea slavismului și a magiarismului, încă este vârsat cu desevirșire. Cu deosebire în espunerea și caracterizarea dezvoltării politice naționale magiare prin toate fazele și criteriile ei, este adănc și desevirșit, ca ori și care scriitor magiar. Cunoșcător al întregii literaturi politice magiare, neexceptiionând nici macar articoli de prin gazetele magiare din Ungaria și Transilvania, el face impresia unui deosebit talent observator și scrutător, pornit și devoltat în direcția de muncă serioasă încă pe băncile școlilor străine, când sufletul său în deosebi a stat în contact cu produsele scriitorilor străini.

Dar în cursul studiilor sale, casa părintescă nu încetăză de a fi pentru dînsul, conform împrejurărilor de atunci un neîntrerupt izvor de alasă educație națională. În casa părintescă face prima oră cunoștință cu lucrările de căpetenie de pe atunci din istoria noastră, anume cu monumentală „Cronică“ a lui George Șincai și cu „Istoria pentru începutul Românilor din Dacia superioară“ a lui Petru Maior. În acestea, pe cum și în ortografia română a acestui din urmă, fu introdus de tatăl său. ¹⁾ În marile probleme și în aspirațiunile înalte ale neamului nostru primul său măiestri au fost așa dară tatăl său, apoi Șincai și Petru Maior.

Pote am avé cuvint a zice, că deja în casa părintescă sub nemijlocita influență a acestor doi celebri istorici ai nostri, s'a conceput prima oră ideea, — fie și confusă — să pășescă și el pe urmele lor, să scrie și el istoria Românilor, și să adune și el „tesaurele de monumente istorice“. În rîrînta lor este vedită asupra lui Papiu; idealul lui Șincai intră adănc în sufletul său, de asemenea și dragostea pentru viața sbuciumată, mai bine tragică a marelui nostru cronicar. Dragostea ce transpiră din întreg academicul său discurs despre „Viața, operele și ideile lui George Șincai“, cred, că deja de pe acum a prins rădăcină în sufletul său analog în multe privințe cu al bătîrînului cronicar.

Bine înțelea, aceste cunoștințe ale sale din istoria națională se cristalizăză, se înmulțesc, se consolidăză numai după ce vine la Blaș, unde de pe la anul 1831 în cōce în urma ideilor strînite de căți-va profesori tineri, cum era Timoteu Cipariū, Simeon Bărnuțiu, Nicolaū Marcu și Ioan Rusu, că anume „s'ar cuveni să știe preoții Românilor ceva mai bine româneșce, ca cum ști boarii și plugarii de pe sate; să scrie și să învețe româneșce ceva mai mult de cât bucovna și catechismul“, ²⁾ și prin propunerea științelor în limba română -- în

¹⁾ Veđi Șematismul archid. mitrop. de Alba-Iulia și Făgăraș, pe 1900, pag. 378.

²⁾ Ios. Vulcan, Panteonul Român. Partea I. Pesta 1869, pag. 125—6.

¹⁾ Veđi Vulcan, ibidem pag. 126.

²⁾ Ioan Rusu: Icoana Pămîntului. Tom. I. Blaș 1842. Precuv. pag. XIII.

loc de cea latină — începe o nouă viață literară, un nou curent, curentul național, care chiar pe vremea aceasta se afla în deplină înflorire.

De curentul național din Blaș este răpit și Papiu: cunoștințele sale de până acum se întăresc cu principiile ce se resimțeau în toate științele, și cu vechea tradițiune națională, și se întăresc ast fel, în cât Papiu, peste câți-va ani mai târziu, în vorbă și scriere devine cel mai apreg reprezentant al curentului național răspândit deja în toate părțile Transilvaniei.

(Va urma.)

Prof. Dr. Ioan Rațiu.

CRUMIRUL

sau

călăuzul prin deșert

de K. May.

(Continuare.)

„Permite-mi să te felicit pentru această agerime a spiritului dta! Dar cum vrei dta acum să găsești cămila, lapa și fata furată?”

„Poate că-mi succede și acesta. Talharul de bună samă a trecut prin mijlocul hulei, unde locul cel tare și petros n'a lăsat urme după sine. Inse trebuie să presupunem, că lapa și fata, les cămila a trebuit întâiu adăpate. Inainte ca să fi întărit lectica pe ea. Aci n'au putut fi adăpate, de ore ce termii, părăului sint prea înalți. Deci mergem mai de parte. Sum convins, că vom da de urme, îndată ce ajungem la locul, unde termii sint mai joși.”

Presupunerea mea s'a constatat deja după timp scurt. Am dat de un loc môle, unde se vedeau o mulțime de urme.

„Vezi, coloniele, aci s'au oprit cei șapte cai. Și vezi apăsătura acesta aci în nisip? Aci a stat lectica, înainte de a o fi întărit pe cămilă. Observi dta urmele cămii și a calului, aci lângă apă? Acum voi scote formele cele de hârtie. Vezi, cât de acurat se potrivesc? Aci au stat lapa și cămila, ér aci — ah, dar ce va să zică ore acest fir roșu?”

„Asta n'o pôte sci nimeni altul, de cât dta.”

„Furul acesta este mânjit cu sânge. Au rupt ceva cârpă, pentru a lega pe rănitul, care a primit glonțul lui Achmed și atunci acest fir a rămas atârnat de ramurelul acesta. Sub pinul acesta a zăcut cine-va. Ah, a fost Mochallah.”

„El, drace, dar aceasta de unde o ghicesci?”

„Nu vezi dta, că toate frunzele sint trase de pe ramul acesta? Ea s'a opus, ca să mergă cu ei și s'a prins de ram; ei au smâncit-o, și ast fel frunzele au fost trase jos.”

„Lucrul dracului, cum le poți ghici așa!”

„Mașallah!” strigă acum Achmed, care deși n'interese nimic din conversația noastră în limba germană, totuși ne urmări cu atențiune toate mișcărilor. „Sihdi, uite aci! Ce-asta?”

El găsi lângă pin o lespede de piatră, pe care mi-o prezentă mie. Pe o lătura a lespedel era sgâriat, cu trăsuri nesigure, dar destul de apriate, un arabic, așa dar litera inițială de la Mochallah.

„Nu scii tu, dacă Mochallah avea vre-un obiect ascuțit la sine?” întrebai eu pe Achmed.

„Ea purta tot de undă un cuțitaș mic atârnat de gât.”

„Ea scie, că noi vom urmări pe tâlhari și ast fel a voit să ne dea un semn. Ar fi de dorit, ca s'o facă asta mai de multe ori.”

„O, ea va face-o, sihdi! Această lespede inse voi păstra-o la mine, până ce voi regăsi-o.”

„Acum nu ne rămâne alta, de cât să ne convingem, dacă ei au părăsit regiunea acesta de-alungul părăului,” zisei eu. „Așa dar vom merge puțin mai de parte.”

Am părăsit și mai adău în hula și aflăram destule urme de copită, pentru a fi siguri de căsuța noastră. Apoi ne reînțerserăm în sat, unde ne așteptau cu nerăbdare.

„Efiendi, se pornim! Pôte se ajungem încă astăzi pe tâlhari!” se rugă șeicul.

„Asta n'o cred, Ali-en-Nurabi. Ei n'ot merge direct înainte, pe când noi trebuie să pierdem o mulțime de timp înstru căutarea urmelor lor. Ce fel de cal ai?”

„Roșul acesta este foarte bun, deși n' posedă, înțimea, lepel.”

„Achmed și emirul din Anglia încă au călăuzit. Ast fel deci ne vom putea despărți de cătra cei alalți.”

„Să ne despărțim?” întrebă el. „Pentru ce?”

„Nu scii tu, că fie care armată are un despărțimint, care să-l arate înainte, pentru a cerceta regiunea și pentru a îngriji de siguranța celor alalți? Acesta vom face-o noi, pentru că noi avem eșii cei mai buni. Cel șesezeci de războinicul ai tăi ne pot urma cu siguranță, fiind că le vom lăsa într'una semne, că în cătrău ne-ăm îndreptat. Înțelege-te cu ei despre semnele aceste și se pornim!”

Propunerea mea îi păru bună și pe loc o și duse în îndeplinire.

Colonelul nu putea lna parte la expedițiunea noastră. El se reînțorse cu soții săi, afară de englez, la el-Borj, cătrănd ast fel un drum îndelungat cu Sebira-ii, ce mergeau într'untimpinarea caravanei.

„Acum vii dta la rind,” zise el, după ce de la cei alalți și-a luat deja rămas bun. „Crede-mă; despărțirea este cea mai neplăcută invențiune, ce pôte fi în lume. Ore da-ni-se-va ocaziune, ca să ne mai revedem vre-odată?”

„Dacă vrea Dumnezeu. Căile omului sint scrise în carte.”

„Sciă, că-mi ești prietin. Nu vrei să-mi împlinesci o dorință?”

„Foarte bucuros, dacă îmi este cu putință.”

„Atunci te rog, că dacă găsesi pe crumir, să nu-l uidești, și să-l trimiți la Tunis, unde îl vom arăta, ce însemnează a fura călăuz. Dacă se va întâmpla să vii vre-odată la Tunis, nu uita, să mă cercezeți. Acum inse în doresc călătorie bună. Allah și profetul să fie cu dta! Feresce-te

de Uelad Hamema-î și nu-ți uita de mine, prietinul dtaie cel mai bun!”

Cu aceste ne despărțirăm, mergând unul spre nord, ér noi cești alalți spre sud. Nicl odată n'am mai revădit pe bravul și originalul bărbat, dar și acum încă-i ved chipul său înainte mea, ca și când numai ieri m'ași fi despărțit de dînsul.

În curând am ajuns éra-și la hula. Aci i-am esplicat pe scurt șeiculul urmele esistente, apoi merserăm mai de parte. Nu era lucru ușor a ne ținea după urme pe acest teren mai mult petros, dar eram ajutorat mult prin cunoștința direcțiunei ce urmăria crumirul.

El a fost zis, că va trece peste Bah Abida. Acesta se afla în depărtare de vre-o trei-zeci de kilometri de la punctul nostru de plecare. De ore ce inse aveam să încunjurăm mai multe înălțimi și să trecem peste mai multe riuri, trebuia să șocim cel puțin patru-zeci și cinci kilometri. Pe lângă acestea mai venia și pierderea de timp ce o cauza căutarea urmelor, așa că am calculat, că ne trebuiesc cinci-spre-zece ceasuri bune, pentru a ajunge la Bah Abida.

Trecurăm peste Hemormta Wergra, apoi peste riurile Anneg și Milleg, ér la amezi ne oprirăm într'o vale a muntelui Tari, spre a ne odihni puțin. Chiar în locul acela a odihnit și crumirul, după cum am putut recunoște apriat de pe urme. Această vale are lungime de vre-o cinci ceasuri, se întinde de la vest spre est și este strătăiată prin un părău, care isvorece din Bah Abida. Prin urmare drept înainte noastră se afla muntele acesta, la stânga Bu Bahur, Mesara și Borj Bir bu Hamed, și la dreapta țara beduinilor Șerehn și Khramemasa. De ore ce nu cunoșeam intențiunile acestor omeni, de aci înainte trebuia să fim tare precauți. Crumirul încă a avut acelea-și gânduri; după cum am observat în curând, el n'a rămas în vale, unde în tot momentul se putea aștepta la vre-o întâlnire, ci a înaintat la dreapta peste o înălțime, spre a ajunge la Bah Abida. Se înțelege că i-am urmat. Aci sus se întindea un șes mare la dreapta spre Vadi Serrat, și chiar înainte noastră. În depărtare mare, vedurăm ridicându-se Abida. Aci se putură recunoște urmele cu mare ușurință, pentru că urmăritii au călărit în galop, de sigur pentru a se vedea odată scăpați de această țară deschisă. După cum am observat de pe forma urmelor, ei abia erau cu trei ceasuri înainte noastră. Am spus această șeiculului.

„Mulțumită lui Dumnezeu!” strigă el. „Îl vom ajunge încă astăzi!”

„Te înșeli, Ali-en-Nurabi,” i-am răspuns. „Ori dora lapa ta este un fugar așa de slab, în cât să se lase a fi ajunsă într'un timp așa de scurt?”

„Vom călări totă noptea.”

„Poți tu recunoște urmele noptea?”

„Ai dreptate. Blăstemată să fie întunecimea! Haide, să grăbim înainte!”

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul“, Nr. 28. cu următorul sumar: Ceas rēu, baladă, G. Coșbuc. — Creangă și Eminescu. II. Chendi. — Populară anamită. D. Anghel. — Note de drum, M. Aldea. — Poveste (poesie). Z. Birsan. — Muzeul de artă națională. H. Strimbuțescu. — Reînviere (poesie). A. Davila. — Lebăda (poesie). St. O. Iosif. — O mică lămurire, A. Vlahuță. — Răspunsuri. Red. Numărul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an.

Analise psihologice, lecțiuni de psihologie pentru învățământul secundar, de Dr. Iosif Blaga. Brașov 1902. pag. 109. prețul cor. 250. Această scriere a fost tipărită pe cheltuielile fondului „Coresi“ și recomandată ca manual de cl. VIII.

Biblioteca „Unirei“: Nume de familie la românii din Ungaria, de Alesiu Viciu, prof. Blaș 1902. pag. 29. prețul 12 fil. Studiul acesta interesant s'a reproduș din colonele foii noastre, unde a fost publicat mai întâiu, în el se face o clasificare a numelor românești de familie, căntându-se originea lor. Se vinde în favorul fondului pentru „Masa studenților“.

Biblioteca „Unirei“: Câte-va momente din începuturile bisericii române de C. Auner, Blaș 1902. prețul 20 bani. O recomandăm cu toată căldura tuturor celor ce vor să aivă cunoștințe despre trecutul bisericii noastre.

Dr. Augustin Bunea: Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici, sau Istoria Românilor transilvăneni de la 1751 până la 1764. cu 250 documente române, magiare, latine, franceze, italiene și germane. publicate în întregime, ori în extras. Prețul 4 corone 50 fileri. pentru România 5 lei. Blaș 1902. Tipografia seminarului arhidieceșan.

Elena din Ardeal: Stropi de rouă. Arad 1902. Sub acest titlu dășora Elena Sântion, profesora la școala noastră de fete, a publicat o frumoșă edecție din poeziile sale reslășite prin ziarele noastre unde s'au fost publicate. S'au versuri gingașe scrise în stil nepretensiv și căntând pe simțitorele corde ale inimii veșnicul cântec al iubirii. Se pot procura și de la tipografia seminarială cu prețul de 1 cor.

Posta „Unirii“.

Someșanul. Fiind îmbulșici cu material, am creșut, că e mai bine să o dăm „Foiș scolastice“ să o publice. Cărțile liturgice și corale, aprupe tôte au apărut cu litere străbune și în edițiunil bine îngrijite. Cine pörtă vina, dacă respectivul nu-și le procură?

Delarupe. Ați primit scrisoarea? N'ati aflat nicăiri albumul respectiv? Vă rog să ne notificați cel puțin, care e prețul original.

Gelu. Regretăm, prea târziu.

T. B. Va urma în nrul viitor.

Am primit și achitam abonamentul de la: S. Iosif pe 1902. Reginar pe 1900, 1901 și 1902. Ticevanul-mare pe 1902. Dr. Seplac pe 1898. Zorlenful-mare pe 1902 sem. 1. Balintfalău pe 1899 și 1900. Vipeul-de-mijloc pe 1900 și 1901. Căpușul-de-Câmp. pe 1898—1901. Spini (Orăștie) pe 1895 sem. 2-lea, 1896 și 1897. Keb-Szt.-Iván pe 1901. Mărginent pe 1900 și 1901. Cas. Beiuș pe 1902 Iul.—Sept. Mudarász pe 1901 sem. 2. și 1902 sem. 1. Buttin pe 1902 sem. 2. Vely pe 1900.

Editor și redactor răspunșător:
Aurel C. Domșa.

478 v. număr
1902.

(38) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrē teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1902. évi 3932. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Tiercan Samoilla s t. ellen 127 kor. — fil. s jár. erejéig 1902. évi Szept. hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 942 kor. — fillérre becsült következő ingóságok. u. m.: takarmány. 60 véka buza. 80 véka zab, gazdasági eszközök. 1 ló. 30 kalangya buza. 8 zab; (Lunucsek Frigyes felülfoglaltató javára is) nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. jbiróság 1902-ik évi V. 168/2. számú végzése folytán 127 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi Január hó 30-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 66 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szekás-Preszákán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközésére 1902. évi November hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1902. évi Oktober hó 13-ik napján.

Eichner Károly,

kir. jbirósági végrehajtó.

477 v. număr
1902.

(39) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrē teszi, hogy a glulafehérvári kir. törvényszék 1902. évi V. 3934. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria hitelintézet javára Stoiea Maria I. Manoila és t. ellen 152 kor. — fil. s jár. erejéig 1902. évi Szeptember hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 666 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: 8 szekér széna, 1 szekér 1 sertés, 2 tehén és 30 véka buza nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. jbiróság 1902. évi V. 170/2. számú végzése folytán 152 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi Január hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 63 kor. 65 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Sz.-Preszákán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközésére 1902. évi November hó 14-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1902. évi Oktober hó 13-ik napján.

Eichner Károly,

kir. jbirósági végrehajtó.

4791 v. număr
1902.

(40) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrē teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1902. évi V. 2794. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Bulea Juon I. Vasilie és t. ellen 60 kor. — fil. s jár. erejéig 1902. évi Szeptember hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1082 kor. — fillérre becsült következő ingóságok. u. m.: 2 sertés, 2 szekér, 14 szekér széna, 2 szekér sarju, 60 véka buza és 2 ökör nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbiróság 1902. évi V. 136/4. számú végzése folytán 60 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1900 évi November hó 18-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 59 kor. 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Sz.-Preszákán végrehajtást szenvedőknél leendő eszközésére 1902. évi Nov. hó 18-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1902. évi Oktober hó 13-ik napján.

Eichner Károly,

kir. jbirósági végrehajtó.

405 v. număr
1902.

(41) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrē teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1902. évi V. 3934. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria hitelintézet javára Toth József és neje ellen 300 kor. — fil. s jár. erejéig 1902. évi Aprilis hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2100 kor. — fillérre becsült következő ingóságok u. m.: 2 csikó, 1 varró gép és 1 gőzkazán cséplő készülékkel nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbiróság 1902-ik évi V. 106/4. számú végzése folytán 300 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi Február hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 102 kor. 16 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Sorostélyon, végrehajtást szenvedő gőzmalmába leendő eszközésére 1902. évi November hó 19. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1902. évi Oktober hó 13-ik napján.

Eichner Károly,

kir. jbirósági végrehajtó.